

कुत्स आङ्गिरसः। विश्वे देवाः। जगती, ७ त्रिष्टुप्

इन्द्रं मित्रं वरुणमग्निमूतये मारुतं शर्धो अदितिं हवामहे।

रथं न दुर्गाद्वसवः सुदानवो विश्वस्मान्नो अंहसो निष्पिपर्तन ॥ १.१०६.०१

इन्द्रम्- वशीकरणदैवतम्। मित्रम्- स्नेहाधिदैवतम्। अग्निम्- हितसङ्कल्पाधिदैवतम्। मारुतं शर्धः- प्राणाधिदैवतम्। अदितिम्- अखण्डप्रकृतिम्। ऊतये- रक्षायै। हवामहे- आह्वयामः। रथम्- वाहनम्। दुर्गात्- दुर्गमान्मार्गात्। न- इव। वसवः- निवासयितारः। सुदानवः- शोभनदाना देवाः। नः- अस्मान्। विश्वस्मात्- सर्वस्मात्। अंहसः- पापात्। निष्पिपर्तन- निर्गमय्य पालयत ॥१॥

त आदित्या आ गता सर्वतातये भूत देवा वृत्रतूर्येषु शम्भुवः।

रथं न दुर्गाद्वसवः सुदानवो विश्वस्मान्नो अंहसो निष्पिपर्तन ॥ १.१०६.०२

ते। आदित्याः- अखण्डप्रकृतिजाः। सर्वतातये- सर्वहितभावनया विस्तृताय हृदयाय। आ गत- आगच्छत। देवाः- द्योतनशीलाः। वृत्रतूर्येषु- आत्मावरणशक्तिभिर्जनितयुद्धेषु। शंभुवः- मङ्गलाः। भूत- भवत ॥२॥

अवन्तु नः पितरः सुप्रवाचना उत देवी देवपुत्रे ऋतावृधा।

रथं न दुर्गाद्वसवः सुदानवो विश्वस्मान्नो अंहसो निष्पिपर्तन ॥ १.१०६.०३

नः- अस्माकम्। पितरः- गुरवः। सुप्रवाचनाः- सुस्तव्याः। अवन्तु- रक्षन्तु। उत- अपि च। ऋतावृधा- प्रकृतिनियतिवर्धक्यौ। देवपुत्रे- देवमातरौ। देवी- दिव्यौ द्यावापृथिव्यौ रक्षतः ॥३॥

नरा॒शंसं॑ वा॒जिनं॑ वा॒जयन्नि॒ह क्षय॑द्वीरं पू॒षणं॑ सु॒मैरी॑महे ।

रथं॑ न दुर्गा॒द्वसवः॑ सु॒दानवो॑ विश्व॒स्मान्नो॑ अ॒हसो॑ निष्पि॒पर्तन॑ ॥ १.१०६.०४

नराशंसम्- प्रशंसनीयम् । वाजिनम्- गतिमन्तम् । वाजयन्- गमयन् । इह- अत्र । क्षयद्वीरम्- दुष्टवीराणां नाशकम् । पूषणम्- पोषकमात्मसूर्यम् । सुमैः- सुखमयभावनैः । ईमहे- याचामहे ॥४॥

बृह॑स्पते॒ सद॒मिन्नः॑ सु॒गं कृ॒धि शं यो॒र्यत्ते॒ मनु॑र्हितं॒ तदी॑महे ।

रथं॑ न दुर्गा॒द्वसवः॑ सु॒दानवो॑ विश्व॒स्मान्नो॑ अ॒हसो॑ निष्पि॒पर्तन॑ ॥ १.१०६.०५

बृहस्पते- मेधाधिदैवत । सदम्- सदा । इत्- एव । नः- अस्माकम् । सुगम्- सुखम् । कृधि- कुरु । यत् । ते- तव । शम्- मङ्गलम् । योः- भययावनम् । मनुर्हितम्- ज्ञाननिहितम् । तत् । ईमहे- याचामहे ॥५॥

इन्द्रं॑ कु॒त्सो वृ॒त्रह॑णं॒ शची॒पतिं॑ का॒टे नि॒बाळ॑ह ऋ॒षिर॑ह॒दूतये॑ ।

रथं॑ न दुर्गा॒द्वसवः॑ सु॒दानवो॑ विश्व॒स्मान्नो॑ अ॒हसो॑ निष्पि॒पर्तन॑ ॥ १.१०६.०६

ऋषिः- सूक्ष्मदर्शी । कुत्सः- कर्मशीलः । कुत्सा एते हर्यश्वाय शूषमिति श्रुतावेवमेव दृश्यते । काटे- कूपोपलक्षितबन्धने । निबाळहः- पातितः । ऊतये- रक्षायै । वृत्रहणम्- आवरणशक्तिनिवारकम् । शचीपतिम्- प्रज्ञापालकम् । इन्द्रम्- ईश्वरम् । अहत्- आह्वयत् ॥६॥

दे॒वैर्नो॑ दे॒व्यदि॑ति॒र्नि पा॑तु दे॒वस्त्रा॒ता त्रा॑यता॒मप्र॑युच्छन् ।

तन्नो॑ मि॒त्रो वरु॑णो मा॒महन्ता॒मदि॑तिः॒ सिन्धुः॑ पृथि॒वी उ॒त द्यौः॑ ॥ १.१०६.०७

देवैः- द्योतनशक्तिभिः । नः- अस्मान् । देवी- देवता । अदितिः- अखण्डप्रकृतिः । नि- नितराम् ।
पातु- रक्षतु । अप्रयुच्छन्- अप्रमाद्यन् । देवः- विष्णुरदितेर्भर्ता । त्राता- सर्वरक्षकः । त्रायताम्-
रक्षतु ॥७॥